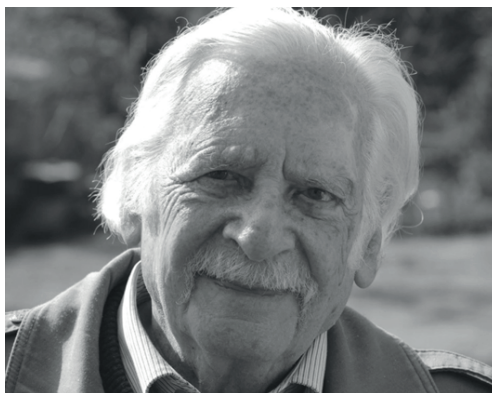

Köszöntjük a 100 éves Dr. Bálint Györgyöt!

Dr. Bálint György kertészmérnök, a mezőgazdasági tudomány kandidátusa, lapunk alapító szerkesztője 100 éves. Ritka alkalom, hogy egy ilyen születésnap kapcsán köszönhetjük kiváló kollégánkat, a Príma Primissima Díjas tudós kertészt. Nem könnyű köszöntőt írni egy 100 éves életpályát befutott személyiségről, különösen akkor, ha Dr. Bálint Györgyről van szó, akinek szerteágazó tevékenysége, gazdag életműve egyszerűen szétfeszít minden megszokott keretet. Az idei évben őt ünnepelte a szakma, kitüntetésekkel, megemlékezésekkel, s minden olyan terület megemlékezett róla, ahol ünnepe-

tünk nagyot alkotott. S ez bizony a kertészet mellett a könyvkiadást, a nyomtatott és elektronikus sajtót, a kertbarát mozgalmat, társadalmi szervezeteket, sőt még a politikát is magában foglalta. Folyóiratunk profiljához híven itt most a tudós kertészt igyekszem bemutatni, de nem kerülhetjük meg mindazt, ami személyiségét végül is az egész ország „Bálint gazdájává” emelte.

Életművének megértéséhez fel kell idéznünk életpályáját, amely bizony nem nélkülözötte a tragikus fordulatokat, megpróbáltatásokat, de ezek mintha megedzettek volna, beépültek egyéniségébe, s 100 év távlatából irigylésre méltóan, bölcs, megértő mosollyal szemléli a személyének szóló, időnként még ma is elő-előkerülő, nemegyszer politikai színezetű támadásokat gyarló embertársaink részéről.

Jómódú, középbirtokos, gazdálkodó zsidó családban született Gyöngyösön, 1919. július 28-án. Jó nevelést kapott, a gyöngyösi főgimnáziumi érettségi után a budai M. Kir. Kertészeti Akadémiára került. A szőlő és bor mellett jelentős kertészettel, virágmagtermesztéssel is foglalkozó szülei a gyöngyöshalmaji birtokon való gazdálkodás folytatójának szánták a legkisebb fiút. 1941-ben kapott „okleveles kertész” képesítést, s édesapja betegsége és korai halála miatt folytatta volna a gazdálkodást, amire kapott is egy év haladékot. Nem kerülhette el azonban zsidó honfitársaink tragédiáját ő sem: 1942-ben behívták munkaszolgálatra, onnan 1945 elején koncentrációs táborba került: Mauthausen, majd a megsemmisítő tábor Guns kirchen. A holokauszt során egy nővére kivételével egész családját kiirtották, de ő túlélte. A megsemmisítő táborból megmenekülve 1945-ben visszatért a családi birtokra, de alighogy hozzálátott volna a birtok rendbetételéhez, folytatódott a „magyar abszurd” tragikomédia. A kommunista hatalomátvétel után az új diktatúra gyűlöletkeltő

politikájának ismét céltáblájává vált, immáron, mint földbirtokos. A folyamatos zaklatásoknak kiteve földjéről lemondott, mivel internálással fenyegették. Családjával Budapestre jött 1948-ban, s kertészként alkalmi munkákból élt, majd baráti segítséggel állást kapott a Földművelésügyi Minisztériumban. Az újonnan induló mezőgazdasági technikumok tankönyveit szerkesztették. Szakírói, szerkesztői vénája már ekkor megmutatkozott, elkészültek első szakkönyvei is (Főző József–Bálint György: Munkaszervezés a kertészeti nagyüzemekben, 1951; Katona Zsigmond–Prohászka Ferenc–Bálint György: A szőlő munkái 1951). Az akkor már Magyar Agrártudományi Egyetem Kert- és Szőlőgazdaság-tudományi Karán agrármérnöki oklevelet is szerzett az immár egyetemi rangú karként működő korábbi tanintézetből.

Amint a minisztériumban végeztek a tankönyvek szerkesztésével, „kulák” származása „hirtelen” feltűnt, s emiatt kitétek. Nemsokára a Kertészeti Kutatóintézetben kapott állást: a gyümölcsfák fenológájával foglalkozott, de innen is hamar elbocsátották. Az intézetben került kapcsolatba a főiskola üzemgazdasági tanszékének vezetőjével, Dr. Peregi Sándorral és Dr. Tomcsányi Pállal, akikkel később is jó barátságot ápolt. Később segédagronómus lett a Mányi Állami Gazdaságban, majd főagronómus, s amikor több állami gazdaságot is összevontak, a Fejér Megyei Állami Gazdaságok Igazgatósága főkertészként alkalmazta, 1964-ig. Ekkor került az Állami Biztosítóhoz, a főigazgatóság szakértőjeként, s ekkor születtek e témában megjelent könyvei (Termesztett növényeink gyakorlati kárbecslése, 1967; szerk. Bálint György; Mezőgazdasági Mérnöktovbkképző Intézet; Termésbecslés, kárbecslés, 1967, Mezőgazdasági Könyvkiadó).

Egyetemi doktori címet 1969-ben kapott, értekezése a talajvíz és a mezőgazdasági termelés kapcsolatáról szól. Az Állami Biztosítónál a jégkárok vizsgálata volt az egyik feladata, kandidátusi értekezést is készített a témában, amit a bírálók ugyan alkalmasnak találtak, de a Tudományos Minősítő Bizottság elutasította, mondván: „A tudományos fokozatok a dolgozó nép fiainak vannak fenntartva.” Tudományos fokozatot végül 1995-ben kapott, a kertészeti szakismeretek kommunikációjának témájában. Többek között a gyöngyösi Károly Róbert Főiskolán nyolc éven keresztül tanított agrárkommunikációt, s a Kecskeméti Főiskola címzetes főiskolai tanára.

1969-től a Kertészet és Szőlészet c. lapot szerkesztette, amelyből 70-75 ezres példányszámú, a kertészetet népszerűsítő, kertészkedőknek szóló hetilapot varázsolt. Emellett szükség volt egy szakmai-tudományos folyóiratra is, így kezdeményezésére alapították meg folyóiratunkat, a Kertgazdaságot, amelynek nyugdíjazásáig (1981-ig) szintén szerkesztője volt. A Kertészet és Szőlészetnél töltött időszak alatt fordult figyelme egyre inkább a kertészet népszerűsítésének irányába. Legelső könyve, a Gyümölcsöskert (első kiadás 1972) 6 kiadást ért meg mintegy 200 ezer példányban adták el, de sorozatban írta a kertészkedőknek szóló munkáit. Ezek a munkák nagyban hozzájárultak a magyar kertészeti szaknyelv ápolásához, amely folyóiratunknak is egyik kitűzött célja.

Nyugdíjazását követően 1981-től ívelt fel az a televíziós karrier, amelynek köszönhetően az ország „Bálint gazdájává” lett. Ebben óriási szerepe volt a Magyar Televízió „Ablak” című közéleti magazinjának, ahol állandó munkatársként népszerűsítette a kertészetet. Felmérhetetlen jelentőségű volt ez a műsor a kertészet népszerűsítésében és a magyarországi kertkultúra fejlődésében. S emellett szerkesztette a televízió Gazdaképző című műsorát is. Ezen a téren ma is aktív, saját honlapot működtet, amely hobbikerti témákban nyújt tanácsokat a kertészkedőknek.

A politika sem hagyta érintetlenül, a rendszerváltás utáni lelkesedésben az SZDSZ országgyűlési képviselője lett, de erről többnyire úgy nyilatkozott, hogy ezen a téren nem volt sikerélménye:

a politika másként működött már akkor is, mint ahogy azt szeretne volna. A Budapest Rotary Klub tagjaként, illetve számos, a szegénységben élők felemelkedését célzó akcióban örömét lelte és sikeres volt, így például a Tarnabodon megvalósult programjuk a hajléktalanok segítésére. Ezért a munkájáért megkapta a Hajléktalan Emberért Díjat, amely egy jelképes elismerés olyan személyeknek, akik nem szakmaszerűen erőfeszítést tesznek a magyar hajléktalanok helyzetének javításáért. A határon túli Zsombolya község közösségi gyümölcsöskertjének kialakításában viszont mi magunk is a Kertészettudományi Karról örömmel vettünk részt.

Felsorolni is sok volna annak a számos szakmai és társadalmi szervezetnek még a neveit is, ahol tevékenykedett, illetve tevékenykedik ma is. Príma Primissima Díja talán az egyik legnagyobb és leginkább kifejező elismerés, amit a népművelés kategóriában kapott 2017-ben, tavaly pedig az Év Agrárembere életmű díjával tüntették ki.

A köszöntés mellett a köszönet jut eszembe leginkább. Köszönjük, hogy itt van közöttünk és ma is megosztja tudását, egyéniségét, végtelen humanizmusát velünk; köszönjük, hogy élvezői, részesei lehetünk annak a nemzeti kincsnek, amit személyisége jelent. Kedves Gyuri Bácsi! A Kertgazdaság szerkesztő bizottsága, szerzőink és olvasóink nevében kívánunk jó egészséget, legyen öröme abban, amit életed, alkotásaid nyújtottak, nyújtanak!

Dr. Hrotkó Károly
egyetemi tanár
főszerkesztő